

TOIMINTAKERTOMUS 2012

Adoptioperheet ry, Adoptivfamiljer rf on adoptiolasten vanhempien, adoptiota harkitsevien, adoptioprosessissa mukana olevien ja adoptoitujen yhdistys. Toiminnallaan se tukee adoptioprosessin eri vaiheissa olevia perheitä, ottaa kantaa julkisuudessa käytävään adoptiokeskusteluun ja parantaa adoptioperheiden yhteiskunnallista asemaa. Adoptioperheet ry:n päätehtävä on adoptoitujen lasten ja heidän vanhempiensa tukeminen, jotta perheet kykenevät kasvattamaan alkuperältään erilaista lasta tämän kehityksessä kohti tasapainoista aikuisuutta.

Adoptioperheet ry järjestää muun muassa koulutus- ja keskustelutilaisuuksia ja tutustumismahdollisuuksia adoptioperheiden kesken sekä julkaisee järjestölehteä ja hoitaa adoptioperheitten edunvalvontaa. Yhdistys on valtakunnallinen, adoptiopalvelunantajista riippumaton ja sen jäseniksi voivat kuulua sekä kotimaasta että ulkomailta adoptoineet tai adoptiota harkitsevat, adoptoidut henkilöt sekä muuten yhdistyksen tavoitteita tukevat henkilöt. Yhdistys on perustettu 18.1.1997 eli toimintakausi oli yhdistyksen kuudestoista. Ainoana kotimaisten ja kansainvälisten adoptioperheiden vertaisjärjestönä Adoptioperheet ry:llä on mittava kokija-asiantuntijuus adoptiosta ja adoptioperheen elämisestä.

15-vuotisjuhlavuoden kunniaksi yhdistys panosti vapaaehtoistoiminnan tukemiseen ja organisoimiseen rekrytoimalla vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin. Toimintavuoden keskeisin tavoite oli aloittaa vapaaehtoistoiminnan koordinointi tavalla, joka tuottaa lisäarvoa adoptiokentälle ja tekee vapaaehtoistyöstä entistä houkuttelevampaa ja palkitsevampaa.

Toimintaympäristössä on viime vuosina tapahtunut muutoksia adoptioprosessien pidentyessä ja monien prosessien keskeytyessä. Uusi adoptiolaki tuli voimaan 1.7.2012 tuoden muutoksia erityisesti kotimaan adoptioprosessiin. Suomessa voimistunut maahanmuuttajakriittinen puhe ja suoranainen rasismi vaikuttivat myös adoptoitujen lasten, nuorten ja aikuisten elämään.

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTA...2

Vapaaehtois- ja vertaistoiminta...2

Rekrytointi, perehdytys ja koulutus...2

Työnohjaus ja tuki...3

Tapahtumat...4

Paikallistoiminta...5

Maatapaamiset... 8

Vertaistuki...8

PERUSJÄRJESTÖTYÖ...9

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja

edunvalvonta...9

Neuvonta ja ohjaus...10

Osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen...10

TIEDOTUS JA VIESTINTÄ...11

Järjestölehti Adoptioperheet...11

Aineistot...12

Julkaisut...12

Verkkoviestintä...13

Ammattilaisille tiedottaminen...14

Kirjasto...14

Muu viestintä...14

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA...15

Uutta toimintaa...15

Järjestön hallinnoimat projektit...15

Osallistuminen muihin projekteihin...15

JÄSENET...16

HALLINTO...16

Toimitilat...17

Luottamushenkilöt...17

Henkilökunta...17

Taloushallinto ja varainhankinta...18

Verkostoituminen...18

KOULUTUS...1

Järjestön omiin työntekijöihin kohdistuva...19

Jäsenistöön ja luottamushenkilöihin kohdistuva...19

Ulkopuoliseen ammattihenkilöstöön

kohdistuva...19

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA...19

Vaikuttaminen kansainvälisissä verkostoissa...19

TOIMINNAN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI...19

LOPUKSI... 20

TOIMINTA

Vapaaehtois- ja vertaistoiminta

Vertaistuki on Adoptioperheiden tärkeä toimintamuoto. Perheet tapaavat toisiaan paikallisryhmissä, luento- ja keskustelutilaisuuksissa sekä maatapaamisissa ympäri Suomen. Vapaaehtoiset järjestävät toimintaa itsenäisesti sekä Adoptioperheiden työntekijöiden tuella. Yhdistyksen lehti on jakamisen muoto, joka puhuttelee ihmisiä kaikissa adoptiopolon vaiheissa. Facebook-sivun aktivoituminen on tuonut yhden vertaistuen muodon muiden tapojen rinnalle, ja Perheaikaa.fi-sivustolla olevat chatit ja keskustelupalstat mahdollistivat nykyaikaisen, anonyymien vertaistuen verkossa.

Yhdistyksellä oli noin sata aktiivista vapaaehtoista. Heistä kahdeksan oli hallituksen jäseniä, noin 60 paikallisryhmien vetäjiä, vajaa 20 lehtiryhmässä, neljä Perheaikaa.fi-nettiohjaajia ja noin kymmenen asiantuntijatehtävissä konsultoiden tai osallistuen erilaisiin tapahtumiin.

Yhdistyksen vapaaehtoistoimijoita motivoi vaikuttaminen tärkeiksi koettuihin asioihin sekä vertais- ja paikallistoiminnan merkitys itselle ja perheelle.

Vuonna 2012 aloitettiin vapaaehtoistehtävien kartoittaminen ja kattavampi toimintaohjeiden laatiminen, jotta osallistuminen mahdollistuisi yhä useammalle jäsenelle. Pyrittiin löytämään vaatavuusasteeltaan erilaisia tehtäviä, jotta ”ruuhkavuosia” elävät jäsenet pääsevät vaikuttamaan niin paikallisesti kuin valtakunnallisella tai kansainvälisellä tasolla. Toisaalta yhdistyksessä riittää myös vaativaa erityisosaamista edellyttäviä tehtäviä haasteita janoaville.

Yhdistys teetti toimintavuoden aikana tutkimuksen jäsenistön tarpeista ja vertaistuesta sekä vapaaehtoistoiminnan tiekartan yhdistyksen vapaaehtoisille tarjoaman tuen kehittämiseksi.

Tavoite 1: Adoptioperheet ry jatkaa vapaaehtoistoiminnan kehittämistä. Syyskaudella 2012 palkataan vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

Tulos 1: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti tehtävässään syyskuussa 2012. Yhdistys sai vapaana olleeseen paikkaan 125 hakemusta. Koordinaattori aloitti yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan määrätietoisen kehittämisen painotuksen ollessa ryhmänvetäjien tukemisessa.

Rekrytointi, perehdytys ja koulutus

Vapaaehtoisten kynnystä tulla mukaan toimimaan adoptioperheiden hyväksi madallettiin kertomalla vapaista tehtävistä mm. lehdessä ja nettisivuilla sekä kysymällä niihin vapaaehtoisia. Vapaaehtoisten rekrytointi uusiin tehtäviin on osoittautunut kohtalaisen vaivattomaksi; uusia ja innokkaita toimijoita on riittänyt.

Perehdytys tapahtui henkilökohtaisesti sekä sähköpostitse. Vapaaehtoiseksi ryhtyvä sai perehdytystä yhdistyksen henkilökunnalta ja olemassa olevien tehtävien osalta myös muilta vapaaehtoisilta. Koulutuspäivissä huomioitiin uudet vapaaehtoiset.

Perheaikaa.fi-projektiin osallistuvat vapaaehtoiset nettiohjaajat kävivät Väestöliiton järjestämässä perus- ja jatkokoulutuksissa. He vetivät chattejä, osallistuivat keskustelupalstan keskusteluihin sekä suunnittelivat tulevaa toimintaa. Heillä oli mahdollisuus osallistua työnhajauschatteihin.

Tavoite 2: Vapaaehtoisten määrä pysyy samana tai kasvaa vuoden aikana.

Tulos 2: Vapaaehtoisten määrä pysyi vuoden aikana ennallaan, noin sadassa henkilössä.

Tavoite 3: Vapaaehtoisille järjestetään kuusi koulutuspäivää vuoden aikana eri puolilla Suomea.

Tulos 3: Vapaaehtoisille järjestettiin viisi koulutuspäivää. Vapaaehtoisten joukosta lehtiryhmäläisille järjestettiin kolme kokoontumista (tammi-, maaliskuu- ja toukokuussa). Sen lisäksi järjestettiin yhdessä muiden Monimuotoiset perheet -toimijoiden kanssa Paikallisen vaikuttamisen päivä syyskuussa Helsingissä ja vapaaehtoisten kouluttamis- ja virkistämisseminaari lokakuussa Tampereella. Verkoston yhteiskoulutuspäivä huhtikuussa Jyväskylässä peruuntui kouluttajasta johtuvista syistä.

Tavoite 4: Vuoden loppuun mennessä kuusi vapaaehtoista on aloittanut Perhenetti-peruskoulutuksen ja yksi vapaaehtoinen on jatkanut jatkokoulutukseen.

Tulos 4: Neljä vapaaehtoista ja kolme työntekijää on käynyt peruskoulutuksen. Kaksi vapaaehtoista ja yksi työntekijä jatkoi jatkokoulutukseen.

Työnohjaus ja tuki

Vapaaehtoisiin pidettiin erityisesti loppuvuodesta vapaaehtoiskoordinaattorin aloitettua yhteyttä aktiivisesti. Heidän kanssaan kehitettiin toimintaa, etsittiin yhdessä ratkaisuja ongelmiin ja tsemppattiin heitä jatkamaan tärkeässä vapaaehtoistyössään. Yhteyttä pidettiin sähköpostilla, puhelimitse ja henkilökohtaisilla tapaamisilla.

Painopisteenä oli ryhmänohjaajien huomiointi. Suurimman osan kanssa käytiin vuoden loppuun mennessä noin 30 minuutin pituinen puhelu ryhmätoiminnan kehittämisestä ja Adoptioperheet ry:n antamasta tuesta. Ryhmänohjaajat kokivat puhelun perusteella saavansa lisää tietoa tukimahdollisuuksista sekä konkreettisia vinkkejä juuri heidän ryhmän haasteisiin. Yhteistyötä ideoitiin ja sovittiin sen toteuttamisesta seuraavan vuoden aikana.

Tavoite 5: Adoptioperheet ry:n vapaaehtoiset arvioivat yhdistykseltä saamansa tuen paremmaksi vapaaehtoisten kyselyssä 2012 kuin 2011, jolloin säännölliset kyselyt aloitettiin.

Tulos 5: Kattava kysely päätettiin siirtää vuodelle 2013, koska vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työssään vasta syksyllä.

Tavoite 6: Yhdistyksen henkilökunta tapaa henkilökohtaisesti vuoden aikana 30 vapaaehtoista.

Tulos 6: Vuoden kuluessa tavattiin yhteensä 42 vapaaehtoista, joista 20 ryhmänvetäjää, kahdeksan hallituksen jäsentä, neljä Perheaikaa.fi-vapaaehtoista ja kymmenkunta tapahtumajärjestelyihin osallistunutta vapaaehtoista.

Tavoite 7: Ryhmätyönohjausta kokeillaan ja kerätään siitä palaute.

Tulos 7: Ryhmätyönohjauksen kokeilu peruuntui Monimuotoiset perheet -verkoston vapaaehtoisten yhteisen päivän peruunnuttua.

Tapahtumat

Yhdistys vapaaehtoisineen järjesti yhteensä 208 yksittäistä tilaisuutta eri puolilla Suomea (vuonna 2011: 212 tilaisuutta, 2010: 196). Kaikista tilaisuuksista 70 prosenttia järjestettiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella (2011: 75 %, 2010: 77 %). Valtakunnallista toimintatapaa on vahvistettu mahdollistamalla joihinkin tapahtumiin osallistuminen etänä sekä kehitetty verkossa tapahtuvaa, ajasta ja paikasta riippumatonta vertaistukea. Sisältö tapahtumissa on yhdistyksen hengen mukainen: tietoa ja vertaistukea. Vapaaehtoisilla on merkittävä rooli tapahtumien järjestämisessä.

Tapahtumia järjestetään myös yhteistyössä muiden adoptiotoimijoiden ja perhejärjestöjen kanssa silloin, kun se on kokonaisuuden kannalta järkevintä. Tällaisesta yksi esimerkki on perinteisesti yhteistyössä muiden adoptiotoimijoiden kanssa järjestettävä seminaaripäivä, joka vuonna 2012 pidettiin helmikuussa Oulussa. Pääsiäisenä tarjottiin tuettu perhelomamahdollisuus Pohjois-Karjalassa Polvijärvellä yhteistyössä Perhelomaliiton kanssa.

Suurin yksittäinen tapahtuma maaryhmien kesätapahtumien jälkeen oli marraskuussa järjestetty yhdistyksen 15-vuotisjuhla Tampereella. Hyväksi havaittu konsepti; asiantuntijaosuus yhdistettynä koko perheen ohjelmaan, toteutettiin tällä kertaa kehityksen ja kasvatuksen erikoispsykologi, PsL Pirjo Tuovilan ”Voimauttava vanhemmuus adoption koko elinkaaren aikana kotimaan ja kv-adoptioissa” -luennon ja monikulttuurisen lastenmusiikkiorkesterin Loiskiksen Maailman ympäri -konsertin kautta. Tilaisuuteen osallistui 35 aikuista ja 25 lasta.

Suurin tapahtuma yhdistyksen toimistolla Kotolassa oli yhdessä Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry:n ja Sateenkaariperheet ry:n kanssa toteutettu Avoimet ovet Taiteiden yönä 23.8. Silloin virallisesti esiteltiin kolmen yhdistyksen yhteiset uudet tilat Yrjönkatu 29 A:ssa. Mukaan oli kutsuttu sekä sidosryhmiä että kaikkien yhdistysten jäsenperheitä. Osallistujia oli yli 200.

Juhlavuoden kunniaksi AdoptioPerheet ry kutsui lokakuussa sidosryhmiään ja verkostojaan juhla-aamiaiselle, jonka yhteydessä esiteltiin uusi strategia. Marraskuussa yhdistyksen 15-vuotisen historian aikaiset työntekijät ja hallituslaiset muistelivat menneitä ja pohtivat tulevia juhlaglögeillä.

Uutena toimintamuotona aloitettiin uuden toimiston myötä kuukausittaiset Sunnuntaibrunssit. Sunnuntaibrunssit on yhdistyksen oma konsepti, jossa tilaisuus aloitetaan yhteisellä koko perheen brunssilla, jonka jälkeen aikuisille on oma osio, jossa vertaisasiantuntijat alustavat kulloisestakin teemasta ja aikuisilla on mahdollisuus käydä ajatustenvaihtoa. Sunnuntaibrunssseja ennätettiin toteuttaa kesäisen muuton jälkeen neljä. Niiden aiheina olivat koulun aloittaminen ja ensimmäiset kouluvuodet, adoptiovanhemman yksinhuoltajuus, leikki- ja kouluikäisenä adoptoidun lapsen vanhemmuus ja kansainvälinen sukulaisadoptio. Erityisesti kouluteemainen brunssi keräsi runsaasti osallistujia ja kiinnostusta myös jälkepäin. Sunnuntaibrunssseille voi osallistua myös etänä Skypen avulla.

Yhdistys oli esillä Pelastakaa Lasten Pietari-kerhossa ja lääkäri-infopäivissä sekä Maailma kylässä -festivaaleilla.

Tavoite 8: Järjestetään kolmelle eri kohderyhmälle tapahtuma jokaisessa manner-Suomen läänissä.

Tulos 8: Tapahtumia järjestettiin adoptioperheille ja vapaaehtoistoimijoille Etelä-Suomen, Länsi-Suomen, Itä-Suomen ja Oulun lääneissä. Lapin läänissä ei tapahtumaa järjestetty. Suurta yleisöä päädyttiin resurssisysteistä lähestymään tapahtumien sijaan median kautta.

Paikallistoiminta

Paikallinen verkostoituminen tukee erityisesti lasten mahdollisuuksia tutustua muihin adoptoituihin omassa lähiympäristössään, arkielämän tasolla. Odottajille ja tuoreille vanhemmille asioiden jakaminen vertaisten kanssa on palautteen mukaan ensisijainen tuen muoto.

Vuonna 2012 Adoptioperheillä oli 26 säännöllisesti kokoontuvaa vertaistukiryhmää ympäri Suomen (2011: 29 ryhmää 20 paikkakunnalla, 2010: 31 ryhmää 23 paikkakunnalla), joita vetivät vapaaehtoiset ryhmänvetäjät. Ryhmät kokoontuivat 4-12 kertaa vuodessa, yhteensä 187 kertaa (2011: 180 kertaa). Säännöllisten ryhmien lisäksi perheet tapasivat toisiaan epämuodollisesti. Vertaistukiryhmät kokoontuivat tyypillisesti joko kerran kuukaudessa tai neljä kertaa vuodessa reilun kahden tunnin ajan. Keskimäärin tapaamisiin osallistui 11 aikuista ja 9 lasta. Ryhmien listoilla oli yhteensä 730 perhettä. Ryhmistä tiedotettiin Adoptioperheet ry:n nettisivuilla ja netin tapahtumakalenterissa, ryhmien sähköpostilistoilla ja Facebook-sivuilla.

Paikallisyhmiä tuettiin taloudellisesti tilavuokrissa ja luentotilaisuuksien järjestämisessä. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori antoi käytännön apua paikallistoiminnan järjestämisessä ja uuden toiminnan käynnistämisessä.

Ryhmän nimi

Paikkakunta

Harjavallan seudun adoptioperheet	Harjavalta
Caisan tapaaminen Kulttuurikeskus Caisassa	Helsinki
Vanhempina adoptoitujen lasten vanhempien ryhmä	Helsinki
Kotimaan ryhmä	Helsinki
Esimurrosikäisten adoptiolasten vanhempien ryhmä	Helsinki
Thai-piiri	Helsinki
Yksinhuoltajien ryhmä (aloitti joulukuussa 2012)	Helsinki
Imatran ryhmä	Imatra
Kanta-Hämeen Kiina-ryhmä	Janakkala (Turenki)
Jyvässeudun Etelä-Afrikka-ryhmä (aloitti kesäkuussa 2012)	Jyväskylä
Kokkolan seudun adoptiolasten kulttuuri- ja monitoimikerho	Kokkola
Etelä-Kymenlaakson adoptioperheet	Kotka
Kouvolan seudun adoptioryhmä	Kouvola
Pohjois-Savon adoptioperheet	Kuopio
Etelä-Karjalan adoptioryhmä	Lappeenranta
Länsi-Uudenmaan adoptioryhmä	Lohja
Paraisten adoptioryhmä	Parainen

Keski-Savon adoptioperheet	Pieksämäki
Murrosikäisten adoptiolasten vanhemmat	Pääkaupunkiseutu
Pääkaupunkiseudun Etiopia-adoptioyhmä	Pääkaupunkiseutu
Lapin adoptioperheet	Rovaniemi
Salon seudun adoptioperheet	Salo
Seinäjoen seudun ulkomailta adoptoineet	Seinäjoki
Tampereen seudun adoptioperheet (Nässyn kerho)	Tampere ja ympäristökunnat
Tampereen seudun Filippiinit-adoptioperheet	Tampereen seutu
Vaasan adoptioyhmä	Vaasa

Suurimmassa osassa ryhmiä ohjelmassa oli vapaata jutustelua, kahvittelua ja lasten leikkiä. Välillä ryhmät pitivät tapaamisia vain aikuisten kesken, jotta pystyivät keskittymään syvällisempään keskusteluun. Muutamat ryhmät olivat vain aikuisille, esimerkiksi murrosikäisten vanhemmille tarkoitettuja ryhmiä. Useimmissa ryhmissä kävivät aikuiset - niin odottajat kuin lapsen jo saaneet - ja lapset. Isät olivat mukana toiminnassa vaihtelevasti. Moni ryhmä järjesti kerran, pari vuodessa erikoistapaamisen, esimerkiksi saunaillan, piknikin, pulkkamäen, luennon, järviristeilyn tai laskettelureissun.

Tässä joidenkin ryhmien kuvailuja toiminnasta:

"Ryhmämme on aloittanut viime kesänä. Joka tapaamiseen olemme liittäneet jonkin teeman, usein lasten syntymämaan kulttuuriin liittyen. Tarkoituksenamme on mm. pyytää eteläafrikkalaisia musiikin opiskelijoita esittämään kotimaansa (lasten)musiikkia. Mahdollisesti vietämme myös yhdessä jotakin Etelä-Afrikan juhlapäivää.

Pääpaino on ollut kuitenkin aikuisten (sekä vanhempien että odottajien) ja lasten vertaistuellalla. Tapaamisia on järjestetty siten, että suurin osa halukkaista pääsee osallistumaan, olemme sopineet seuraavasta tapaamisesta ryhmän edellisessä kokoontumisessa. Sähköpostilistalla on perheiden yhteystiedot ja tieto perheen adoptioilanteesta (lapsi, adoptiolupa, paperit maassa tms.)" - Jyvässeudun Etelä-Afrikka-ryhmä

"Äitien ravintolatreffit ovat olleet tosi suosittuja ja porukka viihtynyt pitkään juttelemassa. Myös jokunen odottaja on uskaltanut mukaan." – Thai-piiri, Helsinki

"Adoptiolapsemme ovat murrosikäisiä tai täysi-ikäisiä. Ryhmä on meille henkireikä käydä läpi lasten kanssa koettuja vaikeuksia ja myös onnenhetkiä, kun lapset onnistuvat elämässään tai voittavat vaikeuksia. On helpottavaa puhua, kun muilla on vastaavanlaisia kokemuksia nimenomaan murrosiässä ja varhaisaikuisuudessa olevista haasteista, esim. adoptiolasten huostaanotot, adoptionuorten koulu- ja opiskeluvaikeudet, päihheet ja rikokset, parisuhteet, nuorten vaikeudet raha-asioiden ja yleensä asioista huolehtimisen suhteen, adoptoidun identiteetti ja meidän vanhempien oma jaksaminen ja adoptioisovanhemmuus, josta ryhmässämme on jo iloittu. Eli ongelmia ja haasteita, joista adoptiolasten odottajat tai pienten lasten vanhemmat ovat täysin tietämättömiä. Olemme pitkään yhdessä ollut ryhmä. Kolme jäsenistämme on pääkaupunkiseudun ulkopuolelta." - Murrosikäisten adoptiolasten vanhemmat, Helsinki

"Koska ryhmän jäsenet asuvat n. 100 km säteellä Pieksämäestä, yritämme tasapuolisuudenkin takia kokoontua joka kerta eri paikkakunnilla. Ryhmämme pitää perinteiset halloween-juhlat ja pikkujoulut, jotka ovat suosittuja juhlia, kävijöitä on runsaasti" - Keski-Savon adoptioperheet

"Ryhmä on hyvin avoin, sinne ei tarvitse ilmoittautua enkä ole siksi pitänyt kirjaa myöskään siitä, paljonko osallistujia on ollut. Lapsista vanhin on 11, koska Filippiineiltä ei ole tullut lapsia kovin montaa vuotta. Tähän saakka on siksi hyvin riittänyt tapaamiset ilman muuta ohjelmaa kuin lasten leikkiä, kahittelua ja aikuisten juttelua. Lapset tuntevat suurin osa toisensa hyvin ja moni tapaa muutenkin toisiaan. Nyt tälle vuodelle olemme yrittäneet keksiä ohjelmallisempia tapaamisia, koska lapset kasvavat ja haluamme, että he jaksavat silti tulla mukaan." - Tampereen seudun Filippiinit-adoptioperheet

"Caisan kerho on 2 tuntia ja sen jälkeen lähdetään yhdessä syömään. Kerhossa on kaikista maista lapsia, ja myös Suomi-adopterheitä on mukana. Joskus on mukana myös ensimmäistä lastaan odottavia. Vuosien varrella on yhdessä odotettu monia lapsia ja sitten saatu heidät kerhoon. Kerhoon tulee myös muualta Suomesta adopterheitä, kun ovat käymässä muuten Helsingissä. Ja olemme saaneet vieraita jopa Espanjasta asti. Jotkut perheet käyvät kerran vuodessa tai harvemmin. Toiset perheet taas monta kertaa vuodessa. Lapset ovat iältään n. 1v-13v. Viime aikoina eniten on ollut kouluikäisiä. Isä on mukana, mutta eniten on äitejä lapsineen. Yksin adoptoineita on paljon mukana Caisan tapaamisissa. Erityisen ihania erityislapsia on myös mukana Caisan tapaamisissa ja se on tosi upeaa." - Caisan tapaamiset, Helsinki

"Meillä on perustapaamisissa seurakunnan lapsityöntekijä mukana toteuttamassa askartelua tai muuta pientä ohjelmaa, ja hän pitää aluksi pienen hiljaisen hetken. Tapaamisissa käyneiden määrä vaihtelee 15 - 80 henkilöön riippuen ohjelmasta. Joulujuhla, kevätjuhla ja maateemat ovat olleet suosituimpia, mutta myös työläimpiä. On pidetty yhteyttä esim. Suomi-Kiina-seuraan (Tampere) ja sieltä saatu lisätietoa perhetapahtumista, joihin on mahdollisuus osallistua." - Tampereen seudun Adoptioperheet (Nässyn kerho)

"Olemme pitäneet kerran vuodessa juurijuhlan, jossa kaikki lapset voivat pukeutua synnyinmaansa asuihin ja tuoda jotain kirjoja, valokuvia ja pientä syötävää omasta maastaan. Tavallisesti tapaamme rennon yhdessäolon merkeissä, hyvin vapaamuotoisesti keskustellen. Toisinaan leikitämme ja laulatamme lapsia, ja kesäisin ja keväisin tapaamme usein paikallisen päiväkodin pihassa, jossa on paljon tilaa juosta ja leikkiä." - Vaasan adoptioryhmä

Tavoite 9: Toiminta ei lopu millään paikkakunnalla.

Tulos 9: Toiminta ei loppunut millään paikkakunnalla, vaikka ryhmissä tapahtui muutoksia.

Tavoite 10: Kaksi tauolla ollutta paikallisryhmää aktivoituu toimimaan uudelleen.

Tulos 10: Tauolla olleita ryhmiä ei käynnistynyt uudelleen vielä toimintavuoden aikana. Kesällä Jyväskylässä aloitti uusi Etelä-Afrikka-ryhmä ja syksyllä Helsingissä yksinhuoltajien ryhmä.

Maatapaamiset

Maatapaamisissa perheet tapaavat toisiaan tietyn adoptiomaan ympärillä yleensä viikonlopun ajan. Ohjelmassa on yhdessä oloa, toiminnallisia hetkiä, luentoja ja keskustelua.

Maatapaamiset järjestetään täysin vapaaehtoisvoimin. Adoptioperheet ry teki vuonna 2012 yhteistyötä kolmen maatapaamisen kanssa auttamalla tiedotuksessa ja taloudellisesti, sekä tarjoten yhdistyksen ottaman vakuutusturvan (osallistujien tapaturma- sekä järjestäjien vastuu- ja oikeusturvavakuutus). Yhdistys avusti vapaaehtoisia tapahtumajärjestäjiä myös palkkojen laskennassa ja maksatuksessa sekä sähköisen palautekyselyn järjestämisessä.

Etelä-Afrikka-adoptioperheiden kesätapaaminen

6.-8.7.2012 Espoo

Osallistujia: 120 perhettä

Intiainen 2012

3.-5.8.2012 Tampere

Osallistujia: 140, aikuisia 80 ja lapsia 60

Venäjä-tapaaminen

27. – 29.1.2012 Oulu

Osallistujia: 308, aikuisia 174 ja lapsia 134

Vertaistuki

Adoptioperheet ry kannustaa perheitä kokoontumaan yhteen ja saamaan vertaistukea toinen toisiltaan. Vertaistuki on samanlaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten toisilleen antamaa tukea, joka perustuu kokemukseen. Kevätkesällä 2012 yhdistys teetti tutkimuksen ”Adoptioperheiden tuen tarve ja vertaistuki”. Sen mukaan vertaistuki näyttäytyi adoptioperheiden tärkeimpänä tukimuotona. Sen keskeisimpiä etuja olivat adoptioperheiden jakama suuri tietomäärä ja ymmärrys. Adoptioperheet kokivat, ettei kukaan muu kuin toinen adoptiovanhempi voi ymmärtää, millaista on odottaa lasta useita vuosia sekä kasvattaa adoptiolasta.

Vertaistuessa jaettiin kokemuksia, purettiin tunteita ja saatiin tietoa. Sieltä sai avun moniin arjen pulmatilanteisiin. Siellä luotiin ystävyssuhteita, jotka kantoivat vertaistapaamisten ulkopuolelle. Se myös antoi tulkintakehyksen ja auttoi hahmottamaan, mikä on normaalia adoptiolapsen käytökseen ja kehitykseen liittyen ja mikä ei.

Uutena vertaistuen muotona yhdistys tarjosi Perheaikaa.fi-sivustolla teemallisten ryhmien kautta tapahtuvan keskustelumahdollisuuden, joka ei ole sidoksissa maantieteelliseen sijaintiin ja osa ryhmistä on myös ajasta riippumattomia. Tätä Perhenetti-hanketta koordinoi Väestöliitto.

Adoptoituja lapsia ja nuoria pyritään tukemaan eri tavoin. Paikallisryhmissä ja koko perheen tapahtumissa lapset tapasivat toisiaan. Avustaviksi lastenhoitajiksi tapahtumiin saatiin vanhempia adoptoituja, jotka voivat näin toimia pienemmille roolimalleina. Lapset ja nuoret leipoivat tarjottavaa Kotolan Avoimien ovien tilaisuuteen elokuussa.

Yhdistys on saanut hyvää palautetta pääsiäislomista, joten sellainen järjestettiin jälleen 2012. Loma järjestettiin Polvijärvellä Itä-Suomessa, jossa toimintaa on vähemmän kuin Etelä- ja Länsi-Suomessa.

Tavoite 11: Kartoitetaan miesten kokemuksia ja toiveita vertaistuen suhteen.

Tulos 11: Miesten kokemusten kartoittamiseksi ja toiminnan aktivoimiseksi aloitettiin yhteistyö kolmen opiskelijan kanssa. Kehittämistyö jatkuu kevään 2013.

Tavoite 12: Perhenetti-hanke saadaan tukevasti käyntiin.

Tulos 12: Perheaikaa.fi-verkkopalvelu lanseerattiin maaliskuussa, ja siihen mennessä yhdistys oli tuottanut adoptioaiheisia videoklippejä ja artikkeleita adoptioiteemoista. Palvelun auettua yleisölle järjestettiin kaikkiaan kymmenen live-chattia, joissa huomioitiin erityisesti adoptio-odottajia, sekä adoptioisia, erityistarpeisia lapsia adoptoineita tai sitä harkitsevia sekä yksinhuoltajia.

Tavoite 13: Järjestetään perheiden virkistysloma pääsiäisenä yhteistyössä lomajärjestön kanssa.

Tulos 13: Pääsiäisen virkistyslomalle Polvijärvellä osallistui 20 perhettä. Lisäksi itäsuomalaisia adoptioperheitä osallistui ohjelmallisen päivän luento- ja lasten aktiviteetteihin.

PERUSJÄRJESTÖTYÖ

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja edunvalvonta

Yhdistyksen toiminnanjohtaja oli mukana oikeusministeriön asettamassa adoptiolakia uudistavassa työryhmässä, joka viimeisteli lainsäädäntöön liittyviä yksityiskohtia alkuvuodesta. Yhdistys toi esiin adoptiovanhempien, adoptiolasta odottavien, adoptoitujen ja heidän sisarustensa näkökulmaa. Uudesta adoptiolaista (22/2012 1.7.2012) tiedotettiin jäsenkunnan lisäksi lapsettomuushoitoja antavia klinikoita. Laki tuotiin esiin myös kaikissa mediakontakteissa. Perheitä neuvottiin uuden lain merkityksestä omalle prosessille. Lain muutokseen liittyvästä sosiaali- ja terveysministeriön oppaasta annettiin erittäin laaja kehittämissuositus. Erityisesti kohdistettiin huomiota kotimaan ns. avoimeen adoptioon, joka on lakitekstissä uusi asia.

Perhevapaiden parantamiseksi järjestettiin neuvottelu sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon kanssa kesäkuussa. Loka-marraskuussa yhdistys oli kuultavana isyysvapaan parantamisesta työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. Valiokunnille ja kansanedustajille toimitettiin kirjallinen esitys siitä, miten adoptioperheet tulisi lakimuutoksessa huomioida.

Jäsenkuntaa rohkaistiin osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan paikallistasolla muun muassa järjestämällä paikallisen vaikuttamisen koulutus yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Neuvoja annettiin toimistolta perheille, viranomaisille ja työnantajille sekä käytiin keskustelua netin edunvalvontalistalla. Yhdistys tarjosi käytännön apua YT-neuvotteluihin osallistuville. Nettisivuilla ylläpidettiin edunvalvontasivuja tarjoten muun muassa valmiita aloitepohjia paikallistason vaikuttamiseen.

Adoptioperheet ry oli mukana Kelan asiakasraadissa tuoden esiin adoptioperheiden erityiskysymyksiä. Monimuotoiset perheet -verkosto tapasi lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aulan helmikuussa Jyväskylässä.

Tavoite 14: Tuodaan adoptiolain muutoshankkeessa esille perheiden näkökulma ja vaikutetaan lain toteutumiseen muodossa, joka mahdollistaa monipuolisen adoptiotoiminnan tulevaisuuden Suomessa.

Tulos 14: Perheiden näkökulmaa saatiin esille esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan muodossa.

Tavoite 15: Edistytään konkreettisesti adoptioperheiden perhevapaiden tasa-arvoistumisessa muihin lapsiperheisiin verrattuna.

Tulos 15: Perhevapaissa vaikutettiin muun muassa sisarukset adoptoivan isän ja yksin adoptoivan vapaisiin. Näissä ei adoptioperheiden näkökulmaa huomioitu. Yleinen isyysvapaan pidennys 1.1.2013 alkaen koskee myös adoptioisää.

Tavoite 16: Herätetään keskustelua adoptiotuen riittävydestä kustannusten noustua. Kenialle pitää saada oma tukiluokka sen muita kontakteja selvästi korkeampien kulujen vuoksi.

Tulos 16: Tavoite on toimijoiden tiedossa. Konkreettiset toimenpiteet voidaan aloittaa seuraavana toimintavuonna.

Neuvonta ja ohjaus

Yhdistykseltä pyydetään neuvoja ja niitä annetaan kaikille kysyjille, ilman ajanvarausta ja myös virka-ajan ulkopuolella. Kyselyitä tulee puhelimitse, sähköpostitse, www-sivujen palautelomakkeen kautta, sosiaalisessa mediassa ja henkilökohtaisesti yhdistyksen toimistolla, tapahtumissa, messuilla jne. Kysymyksiä tulee kaikenikäisiltä adoptoiduilta, adoptiota suunnittelevilta, adoptiovanhemmilta, perheiden läheisiltä, ammattilaisilta ja viranomaisilta. Tarvittaessa ohjataan muun avun tai tuen piiriin.

Osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen

Jäsenkunnan osallistumismahdollisuudet paranivat, koska yhdistyksen parista löytyy paljon mielekästä ja elämäntilanteeseen sopivaa tekemistä, ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin myötä yhdistyksellä on paremmat mahdollisuudet yhdistää toimijat ja tehtävät. Tehostetulla rekrytoinnilla ja paremmalla perehdytyksellä uudetkin yhdistystoimijat uskaltavat mukaan. Aloitettiin jäsenperheiden nuorille suunnatun toiminnan suunnittelu.

Osa jäsenkunnasta ei halua tai voi itse olla aktiivisena tekijänä. Heidän osallistumismahdollisuuksistaan huolehdittiin järjestämällä tapahtumia eri puolilla Suomea sekä tarjoamalla virtuaalisen osallistumisen mahdollisuuksia. Tapahtumien hintataso pidettiin alhaisena, jotta jokaisella kiinnostuneella olisi mahdollisuus osallistua. Useimpien tilaisuuksien aikana oli yhdistyksen järjestämä lastenhoito, joka mahdollisti erityisesti yksinhuoltajien osallistumisen. Pariskunnistakin molemmat osallistuivat todennäköisemmin, kun lastenhoito oli järjestetty.

TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

Yhdistyksen viestintää monipuolistettiin ja päivitettiin. Tietoa etsivät jäsenistön lisäksi alustavaa adoptiotietoa hakevat, adoptioperheiden läheiset, adoptioperheitä työssään kohtaavat ammattilaiset sekä media, joten viestinnässä ja materiaalityössä huomioitiin hyvin erilaisia kohderyhmiä ja tarpeita.

Jäsenlehti koki visuaalisen uudistuksen, jonka yhteydessä konseptoitiin myös sisältöä ammattimaisempaan suuntaan. Selkeys sai kiitosta paitsi jäseniltä, myös sidosryhmiltä. Kesäkuusta lähtien otettiin käyttöön sähköpostitse lähetettävä kuukausittainen jäsenkirje.

Verkkosivujen toimimattomuus on tullut esille – paljon hyvää tietoa ja materiaalia hukkuu sokkeloiseen navigaatioon. Yhdistys haki rahoitusta verkkosivujen uudistamiselle. Sosiaalisen median hyödyntämiseen kouluttauduttiin ja aktivoitiin Facebook-sivua. Perinteisiä kirjeitä lähetettiin aikaisempaa vähemmän, ja jäsenmaksuissa siirryttiin resursseja säästävään sähköiseen laskutukseen mahdollisimman paljon.

Tavoite 17: Adoptiolain muuttuminen vuoden 2012 aikana on potentiaalisilla adoptiohakijoilla tiedossa.

Tulos 17: Adoptiolain muutoksesta tiedotettiin jäsenistön lisäksi lapsettomuusklinikoita kahdella postituksella. Lisäksi muutos otettiin esiin kaikissa mediayhteyksissä vuoden aikana.

Tavoite 18: Mediastrategia päivitetään.

Tulos 18: Mediastrategian päivittäminen siirrettiin vuodelle 2013.

Järjestölehti Adoptioperheet

Vuonna 2012 Adoptioperheet-lehti oli Suomen ainoa adoptioon keskittyvä lehti. Adoptioperheet-lehti ilmestyi neljä kertaa painoksen ollessa noin 2400 kappaletta, poikkeuksena numero 4/2012 (kouluopas), jota painatettiin 6000 kappaletta. Lehtikyselyn mukaan 86 % lukijoista säästää lehden ja 5 % kierrättää sen eteenpäin luettavaksi. Lehdillä on keskimäärin 2,7 lukijaa, joten kullakin numerolla on reilut 6000 lukijaa.

Lehden vastaavana päätoimittajana toimi yhdistyksen toiminnanjohtaja ja lehtityön koordinoinnista vastasi alkuvuodesta toimitussihteeri ja loppuvuodesta toimiston henkilökunta yhdessä ulkopuolisen toimitussihteerin kanssa. Myös taitto oli ulkoistettu. Lehden toimitukseen osallistui vapaaehtoisten muodostama, pääasiassa internetissä kokoontuva lehtiryhmä.

Lehdissä käsiteltiin teemoja, jotka ovat nousseet esiin jäsenistön palautteissa tai heijastelivat yhdistyksen juhlavuotta. Vuoden 2012 teemoina olivat *"Helmiä adoptiopollulla – Pärlor på adoptionsstigen"*, jossa tuotiin esiin helmiä aikaisempien vuosien artikkelien joukosta. Tarinoihin hankittiin seurantatietoja. *"Rasismi"*, *"Murrosikä ja yhdistyksen 15-juhlavuosi"* ja *"Adoptoitu lapsi ja nuori koulussa"* julkaistiin uudistuneella ilmeellä. Uudistuksen toteutuksesta vastasi vapaaehtoispuolelta toiminut graafinen suunnittelija.

Ruotsinkielisten jäsenten mahdollisuus lukea lehden artikkeleita omalla äidinkielellään toteutui kahdessa numerossa neljästä. Aikuisien adoptoitujen kirjoituksia tai haastatteluita oli niin ikään puolessa lehdistä.

Tavoite 19: Toimitussihteerin suunnitelmallinen työpanos siirtää lehden painopistettä takaisin vapaaehtoisten tuottamaan aineistoon. Se myös mahdollistaa jäsenkunnan osallistumisen lehdenteon kaikkiin vaiheisiin suunnittelusta oikolukuun.

Tulos 19: Tuntityössä olleen toimitussihteerin lopetettua tehtävässä lehtiprosessi suunniteltiin uudelta pohjalta, mikä hidasti joidenkin suunnitelmien toimeenpanoa. Vapaaehtoisten panos oli korvaamaton jokaisessa numerossa.

Tavoite 20: Lehden visuaalinen ilme päivitetään ja kuvitusta monipuolistetaan.

Tulos 20: Vapaaehtoinen graafikko uudisti lehden visuaalisen ilmeen numerosta 2/2012 alkaen. Kuvitusta monipuolistettiin sekä taittajan toimesta että tilaamalla valokuvaajaopiskelijalta joitakin henkilökuvia jokaiseen numeroon.

Tavoite 21: Jäsenistön tyytyväisyys lehteen pysyy vuoden 2011 tasolla.

Tulos 21: Lukijat olivat pääasiassa hyvin tyytyväisiä lehteen sekä lehtikyselyissä että yhdistyksen kehittämistutkimuksessa. Lehtiudistuksen jälkeen lehteä kuvailtiin raikkaaksi ja ammattimaiseksi.

Tavoite 22: Madalletaan uusien toimijoiden kynnystä tulla mukaan lehtityöhön julkaisemalla aiheeseen liittyvää aineistoa.

Tulos 22: Suunniteltu lehden tekoa valottava artikkeli jäi tekemättä toimitussihteerin vaihduttua.

Aineistot

Yhdistyksen esitettä postitettiin laajasti muun muassa lapsettomuusklinikoille, adoptioneuvonnanantajille, adoptiopalvelunantajille ja adoptiovalmennusryhmille, jotta potentiaaliset uudet jäsenet löytäisivät vertaistuen ja muun yhdistyksen toiminnan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Julkaisut

Yhdistys on julkaissut oppaat *Adoptiolapsi päivähoidossa*, *Adoptivbarnet i dagvården* ja *Adoptiolapsi neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa*. *Adoptiolapsi päivähoidossa* -materiaalin ensimmäinen painos oli loppumassa ja muokkaamista sähköiseksi suunniteltiin.

Kouluopas julkaistiin yhtenä jäsenlehden numerona, josta otettiin tavallista suurempi painos (6000 kpl). Opas suunnattiin perheiden lisäksi opettajille ja se julkaistiin myös nettiversiona. Lehti sisälsi tutkimustietoa sekä opettajien kokemuksia hyvistä käytännöistä koulun aloittamisesta ammatilliseen opiskeluun saakka. Oppaassa oli mukana myös perheiden näkökulma koulukyselyn myötä (n=114). Kouluopastyöryhmän tuottamaa aineistoa editoitiin ja lisättiin verkkoon sähköiseksi materiaaliksi kouluoppaan julkaisemisen yhteydessä. Yhdistys on saanut kouluoppaan tuottamiseen Kordelinin säätiön avustusta.

Tavoite 23: Hankitaan rahoitus *Adoptiolapsi neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa* -oppaan kääntämiseksi ruotsin kielelle.

Tulos 23: Ruotsinnokselle ei saatu rahoitusta toimintavuoden aikana.

Verkkoviestintä

Adoptioperheet ry koetaan tärkeäksi tiedonjakajaksi adoptiokentällä. Sähköisen median merkitys on viime aikoina kasvanut erityisesti suhteessa ulkoisiin sidosryhmiin. Se on myös kustannustehokas ja nopea tapa tavoittaa valtakunnallisesti jäsenemme ja adoptioperheitä kohtaavat ammattilaiset, kuten päivähoito, neuvola, kouluterveydenhuolto ja opettajat.

Verkkosivujen uudistamiseksi haettiin avustusta, ja Alfred Kordelinin yleinen edistys- ja sivistysrahasto myönsi apurahan tarkoitukseen. Vuoden 2012 lopulla aloitettiin kilpailutus teknisten toteuttajien välillä.

Verkkosivut ovat tärkein kontaktikanava uusille jäseniksi liittyjille ja ensitiedon hakijoille. Lisäksi ne ovat tärkeä kanava viestiä yhdistyksen omasta toiminnasta ja adoptiotahojen järjestämistä tapahtumista. Yhdistyksen internetsivuilla oli vuonna 2012 yhteensä 31.050 käyntiä (2011: 32.000 käyntiä), joista uusia kävijöitä oli 55 % ja uudelleen palanneita 45 %. Yhteensä kävijöitä oli 88:sta eri maasta. Yksittäisiä kävijöitä oli 17.965 (2011: 19.100 kävijää). Sivuston näyttökertoja oli 74.060 (2011: 84.900 kertaa).

Neljä suosituinta sivua olivat hieman eri kuin edellisenä vuonna; *etusivu* 58 %, *uutiskirjeet* 16 % (uusi sivu), *rekrytointi* 4 % (uusi sivu) ja *tietoa adoptiosta* 2 % (2011: *tietoa adoptiosta*, *linkit*, *usein kysytyt kysymykset* ja *etusivu*). Yleisimmin sivustolle tultiin Google-hakukoneen kautta (60 %), suoraan sivuille löysi 20 % ja viittaavien sivujen ja sidosryhmien kautta 20 % (Facebook, mol.fi, Wikipedia ja stm.fi). Yleisimmin käytettyjä hakusanoja olivat adoptioperheet, adoptio ja adoptio Suomessa (2011: adoptio, adoptioperheet ja Adoptioperheet ry). Aloitettiin sähköisen materiaalipankin luominen, jolla vanhat, osin loppuunmyytyt painokset oppaista ja infokansiosta korvataan.

Perheaikaa.fi-sivustolla järjestettiin kymmenen live-chattiä, joihin osallistui keskimäärin neljä henkilöä. Väestöliitto markkinoi sivustoa mm. neuvoloiden kautta ja lapsiperheiden ohella sen ovat löytäneet myös ammattilaiset. Yhdistykselle on tärkeää olla mukana tuottamassa materiaalia näille sivuille, jotta adoptio yhtenä perheytyksen muotona normalisoituu myös ns. suuren yleisön silmissä. Adoptioperheet hyötyvät yleisen tietouden lisääntymisestä, jolloin he eivät joudu "edustamaan adoptiota" ja valmentamaan kohtaamiaan yksilöitä ja ammattilaisia.

Yhdistyksen Facebook-sivut luotiin maaliskuussa 2011. Vuonna 2012 päivittämissä viesteillä nostettiin huomattavasti ja henkilökunnan kesken tehtiin yhteensä 264 päivitystä, keskimäärin 22 kuukaudessa. Tykkääjien määrä kasvoi keskimäärin 16 uudella ihmisellä kuukaudessa. Eniten kiinnostivat kokemukselliset, adoptioiteemaiset päivitykset: Kotivinkki-lehden juttu Pinjan ja Pekon viisivuotisesta adoptio-odotuksesta Etelä-Afrikasta, linkki TV2:lla esitettyyn Minä ja mun äiti -ohjelman jaksoon Intiasta adoptoidusta aikuisesta ja hänen äidistään, ja kolmanneksi Gloria-lehden juttu "Adoptio oli elämäni paras päätös" kouluikäisten veljesten adoptioimisesta.

Tavoite 24: Yhdistyksen nettisivujen uudistusta jatketaan tuoden sivuille uusia palveluita.

Tulos 24: Yhdistys sai Kordelinin säätiöltä 10.000 euron avustuksen nettisivujen uudistamiseksi. Toimintavuoden aikana käytiin kilpailutuskierron, ja varsinaisen uudistustyö tapahtuu 2013.

Tavoite 25: Facebook-tykkääjien määrä tuplaantuu vuoden 2012 aikana.

Tulos 25: Vuoden alussa tykkääjiä oli 190 ja vuoden lopussa 389.

Ammattilaisille tiedottaminen

Kouluopas *Adoptoitu lapsi ja nuori koulussa* julkaistiin. Siitä saatiin positiivista palautetta erittäin runsaasti. Edellisen kouluaiheisen materiaalin julkaisusta oli kulunut jo useita vuosia ja tarve uudelle tiedolle oli valtaisa.

Yhdistys jatkoi tiedon jakamista terveydenhoitajille *Adoptiolapsi neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa* -oppaan ja varhaiskasvatukselle *Adoptiolapsi päivähoitossa ja Adoptivbarnet i dagvården* -oppaiden avulla.

Tavoite 26: Opas *"Adoptoitu lapsi ja nuori koulussa"* valmistuu loppuvuodesta.

Tulos 26: Opas *"Adoptoitu lapsi ja nuori koulussa"* valmistui loppuvuodesta.

Tavoite 27: *"Adoptiolapsi neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa"* -opas käännetään ruotsiksi.

Tulos 27: *"Adoptiolapsi neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa"* -opasta ei käännetty ruotsiksi rahoituksen puuttumisen vuoksi.

Tavoite 28: Varmistetaan, että adoptiolakimuutoksesta tiedotetaan riittävästi kuntien sosiaalityöntekijöitä.

Tulos 28: Yhdistys toi esiin tiedotuksen tarpeen neuvotteluissa sosiaali- ja terveysministeriön sekä Valviran kanssa. Itsenäisesti adoptioeuvontaa antavia kuntia lähestyttiin postituksella. Jäsenistöä pyydettiin välittämään kutsua Valviran adoptiolakikoulutukseen.

Kirjasto

Yhdistyksen kirjastoa käyttivät sekä jäsenet että opiskelijat. Kirjastoon hankittiin joitakin uusia teoksia. Kirjastosta tiedotettiin jäsenlehdessä.

Tavoite 29: Hankitaan yhteensä 10 kirjaa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi niin sanotusta special needs -adoptiosta.

Tulos 29: Special needs -kirjojen hankinta ei määrällisesti toteutunut henkilöstövaihdoksen vuoksi.

Muu viestintä

Lapsettomuusklinoille tehtiin kaksi postitusta uuden lakitiedotteen kera, sekä lahjoitettiin vanhoja jäsenlehtiä palveluntarjoajille, jotta potentiaaliset uudet jäsenet löytäisivät vertaistuen ja muun yhdistyksen toiminnan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Medialta tuli paljon yhteydenottoja, yhteensä noin 20 kappaletta, joissa pyydettiin yleisimmin apua haastateltavan löytämiseksi adoptioaiheiseen juttuun. Yhdistys antoi lisäksi toimittajille taustatietoja yleisesti adoptiosta ja erityisesti lakimuutokseen liittyen, sekä esiintyi mm. Ylen Aamu-tv:ssä, radiossa ja lehdissä.

Perheille oli netissä tarjolla mediaohjeistus ja se toimitettiin lisäksi kaikille, joilta yhdistys pyysi mediayhteistyötä.

Monet opiskelijat (15 kpl) lähestyivät yhdistystä pyytämällä tietoja tai apua haastateltavien löytämiseksi omaa lopputyötään varten. Useimmiten toimistolta lähetettiin lehtiä, tarjottiin mahdollisuutta lainata yhdistyksen kirjastosta materiaalia tai välitettiin tutkimushaastattelupyynnöitä yhdistyksen verkko- tai Facebook-sivujen kautta.

Yhdistyksen jäseniä ja muita adoptiotahoja palveltiin ilmoittamalla laajasti myös muiden järjestäjien tilaisuuksista jäsenlehdessä ja sähköisessä kalenterissa.

Infokansiota myytiin omakustannushintaan 34 kappaletta (2011: 39 kpl).

Viestintästrategian laatiminen aloitettiin adoptiolakihankkeen tiimoilta.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

Uutta toimintaa

Yhdistys käynnisti uuden tyyppisen toimintamuodon – Sunnuntaibrunssit – joilla yhdistyy vapaamuotoinen koko perheen yhdessä olo ja vertaisasiantuntijoiden jakama ammatillinen ja kokemuspohjainen tieto. Aikuisten alustuksen ja keskustelun ajan lapsille on omaa ohjelmaa.

Kouluikäisten adoptoitujen ja adoptioprosessin keskeytymisen kohdanneiden toiminnan käynnistämistä suunniteltiin. Diagnoosittomat-vanhempainvalmennusprojektin toimeenpanoa valmisteltiin.

Yhdistys toteutti tutkimushankkeen, jossa tieteellisin menetelmin tarkasteltiin vertaistuen laadullista ja toiminnallista arviointia ja kehittämistä. Lisäksi teetettiin yhteisöpedagogiharjoittelija Helena Änäsillä vapaaehtoistoiminnan tiekartta, joka kokosi yhteen vapaaehtoistojemme antaman palautteen ja teorian pohjalta kootut kehittämissuhteet.

Adoptiolain muutoksen myötä monipuolistuvaa kotimaisen adoption kenttää lähdettiin kartoittamaan, jotta yhdistys voi vastata muutoksen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Tavoite 30: Yhdistys saa uutta tietoa tutkimushankkeen kautta. Tutkimusasetelmat rakennetaan seurantatutkimukset mahdollistaen.

Tulos 30: Tutkimushanke onnistui hyvin ja se antoi arvokasta tietoa yhdistyksen kehittämiseen.

Järjestön hallinnoimat projektit

Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiön avustuksella toteutettavan ”*Diagnoosittomat*”-hankkeen suunnittelua jatkettiin. Sen tarkoituksena on tuottaa tietoa ja vertaistukea kiintymyssuhdehäiriöisten adoptoitujen lasten perheille. Perheille ja odottajille suunnatut vanhempainvalmennukset alkavat 2013.

Osallistuminen muihin projekteihin

Perhenetti-hankkeen jäsenistölle näkyvä toiminta käynnistyi.

Monimuotoiset perheet -verkoston merkittävin ponnistus toimintavuoden aikana oli Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen suunnittelu ja rahoituksen hakeminen Raha-automaattiyhdistykseltä. Hankkeelle myönnettiin merkittävä rahoitus vuosille 2013 - 2016.

JÄSENET

Yhdistyksen jäsenmäärä oli jälleen toimintahistorian suurin: 3117 jäsentä (+42 jäsentä). Jäsenmäärään lasketaan mukaan vain maksavat, täysi-ikäiset henkilöt. Yhden aikuisen perheen alennetun jäsenmaksun maksoi noin 5 % jäsenistä.

Jäsenmäärän kasvu on hidastunut viime vuosina (2002: 960, 2006: 2622, 2010: 2832, 2011: 3075, 2012: 3117). Eroamisen syinä nousee esiin kaksi ylitse muiden: adoptioprosessien keskeytyminen sekä adoptoitujen lasten kasvaminen aikuisiksi ja kotoa muutto.

Tavoite 31: Yhdistyksen historian suurin jäsenmäärä eli reilusti yli 3000 jäsentä.

Tulos 31: Yhdistyksellä oli toimintavuoden lopussa 3117 jäsentä.

HALLINTO

Yhdistys piti kevätkokouksen 28.4.2012 ja syyskokouksen 4.11.2012. Kokouksissa oli läsnä kymmenen ja kahdeksan jäsentä.

Yhdistyksen hallitus uudisti strategian vuosille 2013 - 2015. Se esiteltiin jäsenistölle 15-vuotisjuhlalehdessä (3/2013) sekä yhteistyökumppaneille aamiaistilaisuudessa 12.10.2012. AdoptioPerheet ry:n tavoitteena on tuoda vuoteen 2015 mennessä vertaistoimintaa koko adoptiopolulle.

AdoptioPerheet ry:n toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

Voimaannuttaminen. AdoptioPerheiden jäsenillä on valtava määrä kokemusta ja voimavaroja, joiden muuttaminen vertaistueksi on yhdistyksen tärkein tehtävä. Vertaistuen kautta voimme antaa ihmisille avaimia arjen ongelmien ratkaisuun ja hyvinvointiin.

Joustavuus ja notkeus toiminnassa. Järjestön tulee kuunnella jäsenistönsä tarpeita ja vastata niihin. Myös muuttuva adoptiokenttä tuo perheille haasteita, joihin tulee tarttua nopeasti.

Tasa-arvoisuus. Yhdistys edistää adoptioPerheiden tasa-arvoa suhteessa muihin lapsiperheisiin yhteiskunnassamme. Lisäksi tavoitteena on vähentää perheiden asuinpaikkakunnasta riippuvaa eriarvoisuutta palveluiden suhteen.

Avoimuus ja saavutettavuus. Valtakunnallisen järjestön haasteena on tarjota kattava tuki- ja vertaisverkosto. Saavutettavuutta lisätään tarjoamalla jäsenille monipuolisia tapoja saavuttaa tuki adoptiopulun eri vaiheissa.

Raha-automaattiyhdistys teki yhdistyksen pyynnöstä sen talouteen ja toimintaan kohdistuvan tarkastuksen 30.3.2012. Tarkastuskertomuksen lausunto avustuksen käytöstä kuului: ”Tarkastuksen puitteissa ei havaittu merkittävää huomautettavaa taloudenhoitoon tai avustuksen käyttöön liittyen. Tarkastuksen perusteella avustuksen käyttö vastaa hakemusta, avustuspäätöksen käyttötarkoitustekstiä ja raha-automaattivastuksista annettua lakia.”

Toimitilat

Yhdistys muutti kesäkuussa uusiin toimitiloihin Helsingin keskustassa yhdessä Monikulttuuriyhdistys Familia Clubin ja Sateenkaariperheiden kanssa. Uusien tilojen hankinnassa panostettiin monipuolisiin kokoontumis- ja koulutustiloihin sekä aikuisille että lapsille ja nuorille. Toimitilat vuokrattiin Helsingin keskustasta osoitteesta Yrjönkatu 29 A ja tilan nimeksi päätettiin antaa Kotola. Yhdistyksellä oli käytössään kaksi toimistohuonetta ja varasto (30,7 m²) sekä yhdessä kumppanien kanssa neljä monikäyttöistä koulutus- ja ryhmätilaa ja muut yhteiset tilat (yhteensä 203m²). Adoptioperheiden käyttövuorojen osuus kokoustiloista oli 25 %.

Yhteisen toimitilan avajaiset järjestettiin Taiteiden yönä 23.8. Avajaisissa kävi yhteensä reilut 200 henkilöä. Syyskaudella yhteisissä toimitiloissa oli yhteensä 5800 käyntiä. Adoptioperheiden osuus syys-joulukuun kävijöistä oli 361 henkilöä, joista lapsia oli 106. Luvuissa on mukana ryhmien ja tapahtumien kävijät, ei yksittäisiä vierailijoita.

Luottamushenkilöt

Hallituksessa oli puheenjohtaja, viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Heistä kolme oli uusia hallituksessa.

Lilly Korpiola, Helsinki	puheenjohtaja
Pauliina Pulkkinen, Helsinki	varapuheenjohtaja
Sari Pentikäinen, Helsinki	sihteeri
Anne Heinonen, Huittinen	jäsen (uusi)
Kati Nordlund-Luoma, Pori	jäsen
Leila Räsänen, Helsinki	jäsen (uusi)
Päivi Kekki, Helsinki	1. varajäsen (uusi)
Birgitta Franzén, Helsinki	2. varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin viisi. Hallituksen jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita, mutta pitkämatkalaisten matkakulut korvattiin.

Henkilökunta

Adoptioperheet ry:ssä tehtiin vuonna 2012 palkallista työtä 2,4 henkilötyövuoden verran (2011: 2,6). Yhdistyksellä työskenteli kokopäiväinen toiminnanjohtaja Anu Uhtio, tuntipohjaisesti työskennellyt toimitussihteeri Päivi Suutari (keskimäärin 86 h/kk 31.5.2012 asti), 1.2.2012 alkaen osapäiväinen (85 %) järjestösihteeri Lotta Ventelä sekä 21.9.2012 alkaen kokopäiväinen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Anu Sauliala.

Toimintavuoden lopussa yhdistyksen henkilöstöresurssi oli 2,85 henkilöä.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi hallitus päätti tarjota henkilökunnalle kulttuuri- ja liikuntakortin. Työterveyshuollon tasoa päätettiin nostaa vuoden 2013 alusta.

Taloushallinto ja varainhankinta

Suurimmat tulonlähteet olivat Raha-automaattiyhdistyksen yleis- ja investointiavustus (111.000 + 5.000 €), jäsenmaksut (54.883 €) ja palkkatuet TE-keskukselta, Helsingin kaupungilta ja Helsingin yliopistolta (20.705 €). Jäsenmaksu oli 37 euroa ja yksinhakijan tai -huoltajan alennettu jäsenmaksu 25 euroa. Kannatusjäsenmaksu oli 60 euroa. Tuottoja saatiin myös tuotemyynnistä ja osallistumismaksuista (8.629 €).

Yhdistyksen kirjanpito ja palkanlaskenta ostettiin ulkopuoliselta toimijalta (Virpi Kilponen, Acapella Oy). Tilintarkastaja oli HTM Kai Salmivuori, Tilintarkastusrengas Oy.

Verkostoituminen

Yhdistys teki vuoden mittaan yhteistyötä kaikkien adoptiotahojen kanssa: Interpedia ry, Helsingin kaupunki / Perheoikeudelliset asiat, Pelastakaa Lapset ry, Yhteiset Lapsemme ry, adoptiokuraattoritoiminta, adoption keskusviranomaisen ja adoptiolautakunta sekä aikuisten adoptoitujen yhdistykset. Adoptiolautakunta siirtyi toimintavuoden aikana sosiaali- ja terveystieteiden valviraan alaisuuteen. Adoptioperheet ry kuuluu tässä yhteydessä perustettuun adoptiolautakunnan täysistuntoon.

Palveluntajat pitivät vuorotellen palveluntajan palstaa Adoptioperheet-lehdessä tiedottaen omasta toiminnastaan. Adoptiokuraattorin toiminnasta ilmoiteltiin yhdistyksen lehdessä ja nettisivuilla, ja kuraattoriesite liitettiin jokaiseen infokansioon. Toiminnanjohtaja edusti yhdistystä adoptiokuraattorin ohjausryhmässä. Adoptiotahoja tavattiin adoptioverkostossa ja työkokouksissa keskustellen ajankohtaisista teemoista. Yhdistys tiedotti sidosryhmille toiminnastaan uutiskirjeellä ja kutsui adoptiotoimijat kuulemaan strategiapäivityksen painotuksista.

Vaikuttamistyötä tehtiin aiheesta riippuen yhteistyössä useiden eri toimijoiden kanssa. Monimuotoiset perheet -verkosto järjestäytyi aikaisempaa tiiviimmin ja haki rahoitusta vaikuttamisprojektiin Kaikkien perheiden Suomi. Raha-automaattiyhdistys myönsi rahoituksen vuosille 2013 – 2016 osana Emma ja Elias -hankekokonaisuutta. Verkostoon kuuluu Adoptioperheiden lisäksi KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen nuoret lesket ry, Suomen Uusperheellisten Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Adoptioperheet ry jatkoi yhteistyötä Väestöliiton kanssa Perhenetti-hankkeessa, joka ylläpitää Perheaikaa.fi-sivustoa. Myös tämä kehittämisprojekti on osa Raha-automaattiyhdistyksen Emma ja Elias -hankeohjelmaa.

Yhdistys oli jäsenenä Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepassa ja Lastensuojelun keskusliitossa sekä Nordic Adoption Councilissa.

KOULUTUS

Järjestön omiin työntekijöihin kohdistuva

Järjestösihteeri aloitti oppisopimuskoulutuksen (painoviestinnän perustutkinto ja valmistava koulutus, ulkoasun toteuttaja). Tällä on ollut välittömästi suuri vaikutus yhdistyksen materiaaleihin, joista olemme saaneet kiitosta. Toiminnanjohtaja suoritti järjestöjohtamisen erikoisammattitutkintoon valmistavan opetuksen osuuden loppuun. Henkilökunta osallistui ajankohtaisiin koulutuspäiviin.

Jäsenistöön ja luottamushenkilöihin kohdistuva

Jäsenistölle tarjottiin mahdollisuus kouluttautua yhdistyksen omien koulutusten lisäksi Perheaikaa.fi-sivustolle nettivertaisohjaajiksi.

Ulkopuoliseen ammattihenkilöstöön kohdistuva

Toimintavuoden panostus ammattihenkilöstön tiedon lisäämiseen oli kouluoppaan julkaisu.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Vaikuttaminen kansainvälisissä verkostoissa

Yhdistys seurasi adoptiokeskustelua kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti muissa Pohjoismaissa. Adoptioperheet ry on ollut jäsen Nordia Adoption Councilissa (NAC) vuodesta 2008. Yhdistyksen puheenjohtaja Lilly Korpiola toimi NAC:n hallituksen varajäsenenä ja osallistui NAC:n kokoukseen Norjassa.

Syyskuussa Adoptioperheiden toimistolla vieraili keskustelemassa ja yhdistyksen toiminnasta kuulemassa Helsingin kaupungin Thaimaan kontaktin yhteyshenkilöt Ms Voraporn ja Ms Amara.

Tavoite 32: Yhteistyön tiivistyminen Nordic Adoption Councilissa.

Tulos 32: Hallituksen puheenjohtaja osallistui aktiivisesti Nordic Adoption Councilin hallituksen toimintaan.

Tavoite 33: Yhteistyön käynnistyminen EurAdoptissa.

Tulos 33: Yhteistyö EurAdoptissa ei käynnistynyt toimintavuoden aikana henkilöstövaihdoksen vuoksi.

TOIMINNAN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Arvio yhdistyksen toiminnasta tehtiin osana korkeakouluharjoittelijan kehittämistutkimusta, jonka hallitus tilasi strategiatyöskentelyn ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin palkkaamisen tueksi. Sosiologian opiskelija Ulla Matikainen tuotti tutkimusraportin ”Adoptioperheiden tuen tarve ja vertaistuki”. Tutkimus toteutettiin kevätkesällä 2012 teemahaastattelujen ja internetkyselyn keinoin.

Vertaistuki näyttöytyi adoptioperheiden tärkeimpänä tukimuotona. Vertaistuessa jaettiin kokemuksia, purettiin tunteita ja saatiin tietoa. Sieltä sai avun moniin arjen pulmatilanteisiin. Siellä luotiin ystävyssuhteita, jotka kantoivat vertaistapaamisten ulkopuolelle. Se myös antoi tulkintakehyksen ja auttoi hahmottamaan, mikä on normaalia adoptiolapsen käytökseen ja kehitykseen liittyen ja mikä ei. Tutkimuksessa adoptioperheiden vertaistoiminta näyttöytyi itsenäisenä tukimuotona ammattipalvelujen rinnalla. Vertaistoiminta ja ammatilliset palvelut eivät juuri tehneet yhteistyötä, vaan toimivat erillisinä tukimuotoina rinnakkain.

Adoptioperheet ry:n jäsenet olivat pääosin hyvin tyytyväisiä yhdistyksen toimintaan. Yli kolmasosa (35 %) internetkyselyyn vastanneista piti yhdistystä erinomaisena tiedon tarjoajana ja noin puolet (47 %) hyvänä tiedon tarjoajana. Edunvalvontaan oltiin lähes yhtä tyytyväisiä: 35 prosenttia piti yhdistyksen edunvalvontaa erinomaisena ja 41 prosenttia hyvänä. Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan mahdollistajana yhdistykseen ei oltu ennen vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin palkkaamista yhtä tyytyväisiä: erinomaisena yhdistystä piti 24 prosenttia ja hyvänä 36 prosenttia. Kysyttäessä jäsenten mielipidettä yhdistyksen tärkeimmästä tehtävästä 18 vastausta kahdestakymmenestä yhdestä mainitsi edunvalvonnan. Sekä tiedotus että vertaistoiminta saivat kumpikin 14 mainintaa.

Toiveita ja kehitysehdotuksia kysyttäessä nousi kolme osa-aluetta ylitse muiden: viestinnän ja tiedotuksen parantaminen erityisesti tapahtumiin ja vapaaehtois- ja vertaistoimintaan liittyen, vertaisryhmiin liittyvät kehitysehdotukset kuten lasten ottaminen tiiviimmin mukaan yhdistyksen toimintaan, sekä tukihenkilötoiminnan järjestäminen.

LOPUKSI

Toimintavuoden keskeisin tavoite oli aloittaa vapaaehtoistoiminnan koordinoiti tavalla, joka tuottaa lisäarvoa adoptiokentälle ja tekee vapaaehtoistyöstä entistä houkuttelevampaa ja palkitsevampaa. Tässä tavoitteessa onnistuttiin, koska yhdistyksen oli mahdollista palkata kokopäiväinen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

Strategian uudistus vuosille 2013 - 2015, henkilökuntatilanteen vakiintuminen toimintavuoden loppupuolella, teetettyjen tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuoma syventynyt tieto jäsenkunnan ja vapaaehtoisten tarpeista sekä päärahoittajan tarkastama hallinnon korkea taso mahdollistavat yhdistyksen siirtymisen uuteen toimintavuoteen täydessä toimintavalmiudessa.

15-vuotisjuhlavuodesta nousee päällimmäisiksi onnistumisiksi vapaaehtoisten toiminnan mahdollistamisen lisäksi runsaasti positiivista palautetta saanut lehti-uudistus sekä uudenlaisen, ajasta ja paikasta riippumattoman vertaistuen alkaminen. Uudet ja toimivat, kumppanien kanssa jaetut Kotola-toimitilat mahdollistivat toiminnan monipuolistumisen ja aktivoitumisen. Monimuotoiset perheet -verkoston tiivistyminen huipentui yhteisen vaikuttamishankkeen varmistumiseen. Adoptiolain uudistaminen toi Suomelle ajan vaatimuksia vastaavan lainsäädännön, ja Adoptioperheet ry:lle virallisestikin paikan adoptiokentän kehittäjänä ja kokemusasiantuntijana adoptiolautakunnan täysistunnon jäsenenä.